

1773 8. Dec. 1888: 1. Beh. af Lovf. om det offentlige Fattigvæsen. 1774

vedtaget som Lov, maa komme en Betænkning fra Folkethinget, hvoraf man kan se, hvorledes man her ønsker Forholdet ordnet. Jeg tvivler da ikke paa, at den høitærede Indenrigsminister, som jo altid tager saa meget Hensyn til Thingets Ønsker, til næste Aar vil forelægge en Lov derom, præget naturligvis af de Ansuelser, som her ere blevne udtalte.

Dan: Det foreliggende Lovforslag er blevet omtalt og drøftet af saa mange Talere og paa en saa udførlig Maade, at jeg vel kan tænke mig, at man ønsker at blive færdig med Sagens Behandling i dette Møde, og jeg skal derfor fatte mig meget kort. Der er saavel fra Ministerbænken som fra den ærede Forslagsstiller og ogsaa fra Andre fremkommet Udtalelser om det Spørgsmaal, hvorvidt det ikke vilde have været heldigt, at nærværende Lovforslag var fremkommet som Regeringsforslag, i Stedet for at det, som det er Tilfældet, er fremkommet ved privat Initiativ. Jeg skal fuldstændig se bort derved og for mit Vedkommende udtale, at jeg tror, at man maa hilse Lovforslagets Fremkomst med Tilfredsstillelse, ikke alene fordi det efter min Mening indeholder et godt og udførligt Grundlag for en Behandling om det paagældende Lovgivningsomraade, men ogsaa fordi der, selv om der ikke vilde være vundet noget Andet ved, at dette Forslag blev til Lov, i alt Fald vilde være vundet det, at man fik, hvad man kalder en Kodifikation eller en Sammenarbejden af de hidtil gjældende Retsforrifter vedrørende Fattigvæsenet. Jeg veed ikke, om der er Noget, der veed Tallet paa de Hundreder af Retsforrifter, som eksistere angaaende vort Fattigvæsen, men det veed jeg, at de Mænd i Kommunerne, som ere satte til at styre de kommunale Forretningssgrene, hvad enten de ere lærde eller ulærde, kun med stort Besvær og Møie kunne komme gennem alle disse mangfoldige og spredte Lovbestemmelser. Jeg vil derfor betone, at selv om der ikke kan vindes noget Andet, vil jeg anse det for et meget værdifuldt Gode at faae en Lov ud af nærværende Lovforslag, og allerede af den Grund vil jeg forene min Stemme med de andre, der ere fremkomne med Opfordring til den ærede Minister om, at han vil tage denne Sag op paa sit Skjød, som om det havde

været hans eget Børn, og hde Forslaget den Blesie og Støtte, som det efter min Mening fortjener. Jeg skal ikke her komme ind paa Sagens Enkeltheder, som have fundet en saa udførlig Drøftelse af flere ærede Talere, men kun udtale, at det har forundret mig noget, at der er et Forhold, som gaar ind under hele dette Lovforslag, under alle dets Paragrafer, et bestemt almindeligt Forhold, som ikke er bleven Gjenstand for Dømtale, eller som i alt Fald kun er bleven omtalt meget overfladisk, saa at man kun er strejset ind paa det. Det ærede Medlem for Hjørring Amts Iste Valgrede (Nyholm) udtalte sig i Retning af, at det kunde være, at det var rigtigt, at Fattigvæsenet blev en Statsopgave, at det blev Statskassen, der skulde udrede Betøftningerne til Fattigvæsenet. Hertil vil jeg bemærke, at den egentlige Forvaltning i Kommunerne maa naturligvis være en Kommunesag, thi dertil kræves et lokalt Kjendskab, som det ikke egner sig for Staten at overtage. Men en anden Sag er Udredelsen af Udgifterne til Fattigvæsenet. Her vil jeg ikke gaa saa vidt, men jeg vil dog sige, at der kunde her nok være et Forhold, som kunde tages i Betragtning til en større Udligning eller Udbjævnning af Fattigbyrden. Det maa vist erkjendes, at om en Kommunes Fattigbyrde er stor eller lille, staar det ikke i den enkelte Kommunes Magt at kunne bestemme. Kommunerne kunne saaledes ikke forebygge, at de faae et forholdsvist ualmindelig stort Fattigvæsen, og at det er en Kjendsgjerning, at Forholdene ere saaledes, tillader jeg mig at paavise ved nogle saa statistiske Kjendsgjerninger. Jeg har i de Sammenligninger, jeg har gjort i saa Henseende, kun havt Kjøbstadskommunerne for Øie, og jeg er kommen til det Resultat, at der er en overordentlig stor Forskiel paa Udgifterne i Kjøbstadskommunerne til Fattigvæsenet, hvad enten man gaar ud fra Folkemængden, eller man gaar ud fra det Beløb, som Kommunerne i det Hele taget udrede til Kommuneanliggender. Det vil da vise sig med Hensyn til det Forhold, hvori Udgifterne til Fattigvæsenet staa til Kommunens Udgifter i det Hele, at der er der en Forskiel fra $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{5}$ af samtlige Udgifter til $\frac{1}{11}$, altsaa til næppe det Halve. For at nævne konkrete Tilfælde tillader jeg mig at nævne f. Ex. Roskilde, hvor Kommunens